

ความขัดแย้งทางการเมืองไทย ในทัศนะของสื่อเวียดนาม (ปี พ.ศ. 2547-2552)¹

Thai Political Conflicts through
the Perspectives of Vietnam's Media
(2004-2009)

มนธิรา ราโท
Montira Rato

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาและวิเคราะห์การนำเสนอข่าวและการเสนอภาพความขัดแย้งทางการเมืองไทย ในสื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์ของเวียดนามจำนวนสี่ฉบับ ได้แก่ ด้วยแจ้ (Tuổi Trẻ) เวียดนามเน็ต (Vietnamnet) แทงเนียน (Thanh Niên) และ เนินเซิน (Nhân Dân) ในช่วงปี พ.ศ. 2547-2552 ความขัดแย้งทางการเมืองไทยได้รับความสนใจจากสื่อเวียดนามอย่างกว้างขวาง หากแต่การรายงานข่าวเป็นไปอย่างระมัดระวัง เพราะสื่อเวียดนามเกรงว่าการนำเสนอข่าวดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของไทยและเวียดนาม อย่างไรก็ตาม สื่อของเวียดนามได้แสดงทัศนะของตนต่อเหตุการณ์ทางการเมืองของไทยอย่างเปิดเผยมากขึ้น หลังจากเหตุการณ์ปิดสนามบินสุวรรณภูมิและการยกเลิกการประชุมสุดยอดอาเซียนที่พัทยา เนื่องจากเหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของเวียดนามโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการท่องเที่ยว นอกจากนี้ การศึกษามุมมองของสื่อเวียดนามนอกจากสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองและทัศนคติของชาวเวียดนามต่อความขัดแย้งทางการเมืองไทยแล้ว ยังอาจสะท้อนให้เห็นถึง

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย “ภาพความขัดแย้งทางการเมืองไทยในทัศนะของสื่อเอเชีย” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนรัชดาภิเษกสมโภช จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มุมมองของรัฐบาลเวียดนามต่อเหตุการณ์ดังกล่าวได้อีกทางหนึ่งด้วย เนื่องจากสื่อในประเทศเวียดนามอยู่ภายใต้การควบคุมอย่างใกล้ชิดจากรัฐบาลและการนำเสนอข่าวมักเป็นไปตามแนวทางที่พรควางไว้

Abstract

This article attempts to analyze how Thai political conflicts were reported and represented in four Vietnamese online newspapers, *Tuổi Trẻ*, *Vietnamnet*, *Thanh Niên*, and *Nhân Dân*, during the years 2004–2009. The political conflicts in Thailand receive tremendous attention from Vietnamese media, but they are carefully reported due to the fear that news and reports might affect Thai–Vietnamese relations. However, Vietnam’s media began to more openly express their views after the closure of Suvarnabhumi Airport and cancellation of the ASEAN Summit in Pattaya. This is because the two incidents had an impact on Vietnam’s economy, especially tourism. It is generally known that Vietnam’s media is closely regulated by the government and that it conforms to party lines. Thus, to some extent, the perspectives of Vietnam’s media can also reflect the Vietnamese government’s views of political situations in Thailand.

บทนำ

ภาพความขัดแย้งทางการเมืองของไทยปรากฏอย่างต่อเนื่องในสื่อทุกแขนง ทั้งสื่อของไทยและเทศ สื่อมวลชนต่างพยายามนำเสนอภาพเหตุการณ์และปฏิกิริยาของผู้คนกลุ่มต่างๆ ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายรัฐบาล กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ทหาร นักวิชาการ และประชาชนทั่วไปที่เฝ้ามองสถานการณ์ด้วยความเป็นกังวล เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มการเมืองต่างๆ พยายามช่วงชิงพื้นที่สื่อจนนำไปสู่ปรากฏการณ์ของการทำสงครามข่าวสาร ท่ามกลางกระแสการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการเลือกข้างหรือความเป็นกลางของสื่อมวลชน ความขัดแย้งทางแนวคิด การเผชิญหน้า และเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในประเทศไทยไม่เพียงแต่สร้างความวิตกกังวลให้

แก่ผู้คนในประเทศเท่านั้น หากแต่ยังได้รับความสนใจจากสื่อต่างประเทศด้วย ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาสังคมไทยให้ความสำคัญกับการนำเสนอภาพข่าวของสื่อตะวันตก ในขณะที่สื่อในภูมิภาคเอเชียหรือประเทศเพื่อนบ้านไม่ได้รับความสนใจมากนัก

ในบทความชิ้นนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาลักษณะการนำเสนอข่าวของสื่อเวียดนามต่อเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2552 และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติและการนำเสนอภาพความขัดแย้งทางการเมืองไทยในทัศนะของสื่อเวียดนาม หากมองในภาพรวม สื่อมวลชนของเวียดนามได้รายงานสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง แต่มักเป็นไปในลักษณะของการรายงานข่าวและบอกเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ลงรายละเอียดมากนัก เป็นที่สังเกตว่าในการนำเสนอภาพข่าวทางการเมืองไทยนั้น สื่อเวียดนามคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศระหว่างไทยและเวียดนามเป็นหลัก หากแต่เหตุการณ์การบุกยึดสนามบินสุวรรณภูมิและการประท้วงที่พญาจนนำไปสู่การยกเลิกการประชุมสุดยอดอาเซียนนั้นทำให้เห็นวาลักษณะการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการเมืองไทยต่างไปจากเดิม กล่าวคือมีการให้รายละเอียดและให้พื้นที่มากขึ้นสำหรับการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับวิกฤติทางการเมืองและผลกระทบที่ตามมาอย่างเห็นได้ชัด สื่อเวียดนามเริ่มปรับเปลี่ยนวิธีการรายงานข่าว จากเดิมอาศัยการแปลและเรียบเรียงจากสื่อต่างประเทศมาสู่การลงพื้นที่ภาคสนามมากขึ้น รวมถึงการรายงานแบบ “เจาะลึก” ถึงสาเหตุและที่มาของปัญหาความขัดแย้งการเมืองที่เรื้อรังและกำลังรุมเร้าประเทศไทย รวมถึงการแสดง “ท่าที” หรือ “น้ำเสียง” ที่สะท้อนทัศนะของสื่อเวียดนามต่อความขัดแย้งทางการเมืองของไทยอย่างเปิดเผยมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะความขัดแย้งทางการเมืองของไทยในประเทศไทยได้ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจของเวียดนาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการท่องเที่ยว

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาและวิเคราะห์การนำเสนอภาพความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมืองของไทยที่ปรากฏผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์ของเวียดนามจำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ *ตัวแจ้* (*Tuổi Trẻ*) *เวียดนามเน็ต* (*Vietnamnet*) *แทงเนียน*

(Thanh Niên) และ *เหงินเซิน* (Nhân Dân) และวิเคราะห์มุมมองของสื่อเวียดนามต่อความขัดแย้งและความรุนแรงที่เกิดขึ้น รวมถึงวิธีการนำเสนอข่าว พื้นที่ข่าวที่หนังสือพิมพ์เวียดนามใช้ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับความขัดแย้งทางการเมืองของไทย นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังต้องการศึกษาเพิ่มเติมว่าการนำเสนอข่าวและบทวิเคราะห์ของสื่อเวียดนามต่อสังคมไทยนั้นมีประเด็นใดที่น่าสนใจหรือสามารถนำมาเป็นข้อคิดและบทเรียนต่อสังคมไทยได้บ้าง นอกจากนี้ ยังเป็นที่น่าสังเกตว่าสื่อทุกแขนงในเวียดนามอยู่ในใต้การกำกับและดูแลอย่างใกล้ชิดจากรัฐบาล ดังนั้นสิ่งที่สะท้อนในสื่อหนังสือพิมพ์ของเวียดนามย่อมเป็นไปตามกรอบหรือแนวคิดที่รัฐบาลเวียดนามวางไว้ การศึกษามุมมองของสื่อเวียดนามจึงสามารถสะท้อนมุมมองและท่าทีของรัฐบาลเวียดนามต่อสถานการณ์ทางการเมืองไทยได้อีกทางหนึ่งด้วย

พัฒนาการของหนังสือพิมพ์เวียดนาม

ในการศึกษาสื่อหนังสือพิมพ์ของเวียดนามนั้น เราควรทำความเข้าใจถึงความเป็นมาและบทบาทหน้าที่ของสื่อ เพื่อจะได้เข้าใจลักษณะเฉพาะและวิธีการทำงานของสื่อในสังคมเวียดนามซึ่งมีจุดมุ่งหมายและวิธีการทำงานต่างจากสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย

หนังสือพิมพ์ฉบับแรกของเวียดนามที่ตีพิมพ์ด้วยตัวอักษรก๊วกหรือ (ตัวโรมัน) ซึ่งเป็นตัวอักษรประจำชาติที่เวียดนามใช้มาจนถึงทุกวันนี้ คือหนังสือพิมพ์ *ชา ดิ่ง บ่าว* (Gia Định Báo) ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลอาณานิคมฝรั่งเศส เริ่มเผยแพร่เป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 เมษายน ค.ศ. 1865 และปิดตัวลงในปี ค.ศ. 1909 รวมเวลาในการดำเนินการ 44 ปี โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อยกระดับความรู้ของผู้คนในประเทศอาณานิคมและหันเหความสนใจของคนหนุ่มสาวในเวียดนามจากเรื่องการเมืองไปสู่ประเด็นของศิลปะและวัฒนธรรม แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มปัญญาชนเวียดนามได้พยายามสอดแทรกประเด็นเกี่ยวกับชาตินิยมและความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของชาติตนไว้ในข้อเขียนที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ด้วย

เหงียน อ้าย ก๊วก (Nguyễn Ái Quốc) หรือต่อมารู้จักกันอย่างแพร่หลายในนามของโฮจิมินห์ริเริ่มให้มีการจัดทำหนังสือพิมพ์ *Le Paria* ที่กรุงปารีส ประเทศ

ฝรั่งเศส แม้หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ตีพิมพ์เป็นภาษาฝรั่งเศส แต่ก็มีเป้าหมายในการเรียกร้องให้ฝรั่งเศสคืนเอกราชแก่เวียดนาม ฉบับแรกตีพิมพ์เผยแพร่วันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 1922 ต่อมาในปี ค.ศ. 1925 เหงวียน อ้าย ก๊วก ได้ก่อตั้งหนังสือพิมพ์ *แทง เนียน* (Thanh Niên) ซึ่งมีความหมายว่า “เยาวชน” เพื่อเป็นกระบอกเสียงสำคัญในการสนับสนุนขบวนการเรียกร้องเอกราชในเวียดนาม ฉบับแรกออกเผยแพร่เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน ค.ศ. 1925 ซึ่งต่อสมาคมผู้สื่อข่าวของเวียดนามให้เสนอให้วันที่ 21 มิถุนายน ของทุกปีเป็นวันหนังสือพิมพ์เวียดนาม ตามวันก่อตั้งหนังสือพิมพ์ *แทง เนียน* ซึ่งได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม ค.ศ. 1985

ในช่วงปลายปี ค.ศ. 1945 พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามได้ออกหนังสือพิมพ์ *ลี ถืด* (Sự Thật) ซึ่งมีความหมายว่า “ความจริง” เพื่อเป็นกระบอกเสียงของพรรคคอมมิวนิสต์และสมาคมวิจัยลัทธิมาร์กซิสต์ในอินโดจีน (Hội Nghiên Cứu Chủ Nghĩa Mác ở Đông Dương) ต่อมาได้ปิดตัวลงปี ค.ศ. 1951 และถูกแทนที่ด้วยหนังสือพิมพ์ *เหงิน เซิน* (Nhân Dân) ซึ่งมีความหมายว่า “ประชาชน” *เหงิน เซิน* ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางของพรรคในด้านการประชาสัมพันธ์ซึ่งฉบับปฐมฤกษ์ตีพิมพ์ในวันที่ 11 มีนาคม ค.ศ. 1951 ในช่วงปี ค.ศ. 1987 หรือช่วงเวลาหลังจากที่เวียดนามกำลังดำเนินนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจ หรือ *โด้ย เม้ย* (Đổi Mới) ซึ่งได้ประกาศใช้ในปี ค.ศ. 1986 หนังสือพิมพ์ *เหงิน เซิน* ยังคงสถานะแห่งการเป็นกระบอกเสียงสำคัญของพรรคซึ่งเห็นได้จากการที่เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามในขณะนั้นคือ เหงวียน วัน ลินห์ (Nguyễn Văn Linh) ที่ได้เปิดคอลัมน์ “สิ่งที่ต้องทำทันที” (Những Việc cần làm ngay *เหงิน เซิน*) ในหนังสือพิมพ์ *เหงิน เซิน* (Nhân Dân) เพื่อทำความเข้าใจกับประชาชนในเรื่องของนโยบายของรัฐในช่วงของการเปลี่ยนแปลงสู่ระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี

นับถึงปี ค.ศ. 2006 สมาคมนักข่าวเวียดนามมีสมาชิกกว่า 14,000 คน มีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านหนังสือพิมพ์และวารสาร 553 แห่ง ซึ่งตีพิมพ์วารสารจำนวน 713 ฉบับ และหนังสือพิมพ์จำนวน 1,000 ฉบับ สิ่งพิมพ์ดังกล่าวมุ่งให้ข่าวสารด้านต่าง ๆ ทั้งสำหรับผู้อ่านทั่วไปและเน้นกลุ่มผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม เช่น

เกษตรกร ผู้หญิง เยาวชน เป็นต้น หนังสือพิมพ์และวารสารแพร่กระจายทั่วประเทศตามเมืองใหญ่ๆ และมีบางฉบับเผยแพร่เฉพาะในระดับท้องถิ่น มีการประมาณการจำนวนนักข่าวอาชีพ (หรือที่มีบัตรอนุญาต) ว่ามีประมาณ 15,000 คนในแต่ละปี ในเวียดนามมีการเผยแพร่หนังสือพิมพ์ประมาณ 650 ล้านฉบับ หรือโดยเฉลี่ย 7.5 ฉบับ ต่อคน/ต่อปี สำหรับหนังสือพิมพ์ออนไลน์นั้นเริ่มเผยแพร่ในเวียดนามตั้งแต่ปลายปี ค.ศ. 1997 และจนถึงปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่า เวียดนามมีสัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเร็วที่สุดในกลุ่มประเทศอาเซียน และมีเว็บไซต์ข่าวบนอินเทอร์เน็ตประมาณ 2,500 เว็บไซต์ ซึ่งหนึ่งในนั้นหนังสือพิมพ์ออนไลน์ Vnexpress ซึ่งตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษติดอันดับหนึ่งใน 300 ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่มีผู้เข้าชมมากที่สุด (เรียบเรียงจาก Trần Tiến Duẩn, 2006: 76-81, และ Phan Quang, 2005)

ดังนั้นจึงจะเห็นได้ว่าพัฒนาการของหนังสือพิมพ์เวียดนามมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสถานการณ์การเมืองในประเทศมาอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบันหนังสือพิมพ์ของเวียดนามยังคงสถานะของการเป็นกระบอกเสียงของรัฐเช่นเดียวกับสื่อสารมวลชนแขนงอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลอย่างใกล้ชิด และอาจตั้งข้อสังเกตได้ว่าสิ่งที่รายงานในหนังสือพิมพ์และการแสดงความคิดเห็นของสื่อเวียดนามนั้นมักสอดคล้องกับกรอบหรือแนวทาง (đường lối) ที่พรรคคอมมิวนิสต์กำหนดไว้

กรอบระยะเวลาและขอบเขตในการศึกษา

กรอบระยะเวลาในการศึกษาการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับความขัดแย้งทางการเมืองไทยในสื่อเวียดนาม เริ่มตั้งแต่กลางปี พ.ศ. 2547 จนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552 โดยให้ความสำคัญกับข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญดังต่อไปนี้

(1) เหตุการณ์การขับไล่พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในช่วงกลางปี พ.ศ. 2547

(2) การก่อรัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ. 2549 โดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (คปค.) ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.)

(3) การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือกลุ่มเสื้อเหลือง ตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งในงานวิจัยชิ้นนี้จะอ้างถึงโดยย่อว่ากลุ่มพันธมิตร

(4) เหตุการณ์สลายการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หน้าอาคารรัฐสภาในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551

(5) เหตุการณ์ที่กลุ่มพันธมิตรปิดล้อมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิในวันที่ 25 พฤศจิกายน และเข้ายึดสนามบินดอนเมืองในวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

(6) การตัดสินคดียุบพรรคการเมืองของตุลาการรัฐธรรมนูญในวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งประกอบด้วยพรรคชาติไทย พรรคมหาชนชาติไทย และพรรคพลังประชาชน

(7) เหตุการณ์การเลือกตั้งและนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ของไทยในวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2551

(8) กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือ กลุ่มเสื้อแดง ชุมนุมขับไล่รัฐบาลอภิสิทธิ์ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 24 เมษายน พ.ศ. 2552 และนำไปสู่การประกาศเลื่อนการประชุมสุดยอดอาเซียนที่โรงแรมรอยัลคัลิฟ บีช รีสอร์ท พัทยา ในวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2552

ส่วนขอบเขตของเนื้อหาในการศึกษานั้น งานวิจัยชิ้นนี้จะศึกษาการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองของไทยในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ของเวียดนาม 4 ฉบับ ได้แก่

(1) หนังสือพิมพ์ *ต่วย แจ้* (Tuổi Trẻ) ในเว็บไซต์ www.tuoitre.com.vn ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีผู้อ่านกว้างขวางและแพร่หลายที่สุดในประเทศ โดยเฉพาะเป็นหนังสือพิมพ์ยอดนิยมของกลุ่มผู้อ่านซึ่งอยู่ทางภาคใต้ของเวียดนาม อยู่ในกำกับของคณะเยาวชนคอมมิวนิสต์เมืองโฮจิมินห์ (Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh) ได้รับการก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 2 กันยายน ค.ศ. 1975

(2) หนังสือพิมพ์ *แทง เนียน* (Thanh Niên) สังกัดสมาคมเยาวชนเวียดนาม (Hội Liên Hiệp Thanh Niên Việt Nam) ในเว็บไซต์ www.thanhnien.com.vn ซึ่งมีสำนักงานและผู้สื่อข่าวประจำกรุงเทพฯ

(3) หนังสือพิมพ์ *เวียดนามเน็ต* หรือ *VNN* ของสำนักข่าวเวียดนาม ในเว็บไซต์ www.vietnamnet.vn ตีพิมพ์เผยแพร่สองภาษา ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาเวียดนาม ซึ่งมีลักษณะเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับทางการของเวียดนาม และมีกลุ่มผู้อ่านกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(4) หนังสือพิมพ์ *เหิน ชิน* (Nhân Dân) ซึ่งเป็นกระบอกเสียงสำคัญของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม ในเว็บไซต์ www.nhandan.org.vn เป็นหนังสือพิมพ์ในสังกัดพรรคคอมมิวนิสต์

อนึ่ง ในบทความนี้ ผู้วิจัยให้น้ำหนักกับการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ด้วย แจ่มมากกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น เนื่องจากการนำเสนอรายงานข่าวเกี่ยวกับประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง และให้พื้นที่การรายงานข่าวอย่างละเอียด มีการส่งผู้สื่อข่าวลงพื้นที่เพื่อรายงานข่าวจากภาคสนาม และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน

ลักษณะการนำเสนอข่าว

พื้นที่ในการนำเสนอข่าว เนื้อหาของข่าวที่เกี่ยวกับประเทศไทยส่วนใหญ่อยู่ในส่วนของ *ข่าวต่างประเทศ* (Quốc Tế/Thế Giới) กล่าวคือ ไม่ได้อยู่ในหน้าแรกของเว็บไซต์ ผู้อ่านต้องเปิดเข้าไปในส่วนของข่าวต่างประเทศ ยกเว้นเหตุการณ์สำคัญ เช่น การรัฐประหาร การปิดสนามบิน หรือการประท้วงการชุมนุมอาชญากรรมที่พญา ที่สื่อของเวียดนามนำเสนอข่าวไว้ในหน้าแรกของเว็บไซต์

รูปแบบของการนำเสนอ แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ (1) รายงานสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ในรูปแบบข่าวสั้น ไม่ได้ให้รายละเอียดมากนัก (2) รายงานพิเศษ มีรายละเอียด บทสัมภาษณ์ รายงานจากนักข่าวภาคสนาม พร้อมรูปภาพประกอบ และ (3) บทวิเคราะห์ข่าวซึ่งเจาะลึกเหตุการณ์เฉพาะ หรือประมวลภาพรวมของ

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีบทวิเคราะห์แสดงมุมมองและทัศนะของผู้เขียนต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว การนำเสนอข่าวความขัดแย้งทางการเมืองไทยของสื่อเวียดนามสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

(1) สื่อมวลชนของเวียดนามทุกแขนง รวมถึงสื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์ต่างเน้นจุดยืนของกลุ่มประเทศอาเซียนที่จะไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน ดังนั้น การเสนอข่าวความขัดแย้งทางการเมืองไทยในสื่อหนังสือพิมพ์ของเวียดนามจึงเป็นไปอย่างระมัดระวังและมุ่งเน้นการรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเป็นหลัก

(2) สื่อหนังสือพิมพ์ของเวียดนามให้ความสนใจกับเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองไทยเป็นอย่างมากสังเกตได้จากการรายงานข่าวที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีลักษณะของการเกาะติดสถานการณ์ และเพิ่มเติมเนื้อหาให้ทันต่อเหตุการณ์บนเว็บไซต์ตลอดวัน

(3) สื่อของเวียดนามแสดงทัศนะหรือท่าทีอย่างชัดเจนมากขึ้นในเหตุการณ์การปิดสนามบินสุวรรณภูมิและการประท้วงที่พญาจนส่งผลให้มีการประกาศยกเลิกการประชุมสุดยอดอาเซียน เนื่องจากเวียดนามเห็นว่าเหตุการณ์ทั้งสองส่งผลกระทบต่อเวียดนามทั้งโดยตรงและทางอ้อม ทำให้การรายงานข่าวปรากฏที่ท่าที่แฝงนัยและน้ำเสียงของการวิพากษ์วิจารณ์

แหล่งข้อมูล/การอ้างแหล่งข่าว

แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ในไทยของสื่อเวียดนามนั้นมีความหลากหลาย แต่เป็นที่สังเกตว่าการนำเสนอข่าวต่างประเทศของสื่อเวียดนามส่วนใหญ่เป็นการแปลข่าวหรือเรียบเรียงข่าวจากสื่อต่างประเทศ มีการอ้างแหล่งข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษของไทย คือ *The Nation* และ *Bangkok Post* รวมถึงการแพร่ภาพของสถานีโทรทัศน์ของไทยด้วย นอกจากนี้ยังมีการอ้างแหล่งข่าวจากสำนักข่าวตะวันตก เช่น Reuters AP AFP BBC CNN และสำนักข่าวซินหัวของจีน

ในกรณีของหนังสือพิมพ์ *แทง เนียน* ที่มีสำนักงานและผู้สื่อข่าวประจำประเทศไทย การรายงานข่าวอาศัยข้อมูลจากภาคสนามเป็นส่วนใหญ่ ส่วนหนังสือพิมพ์ *เถียน เชน* แม้มีสำนักงานและผู้สื่อข่าวประจำประเทศไทยเช่นกัน แต่มีการรายงานข่าวภาคสนามหรือให้พื้นที่กับการรายงานข่าวเกี่ยวกับประเทศไทยไม่มากนัก เมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ *แทง เนียน* ส่วนหนังสือพิมพ์อื่นๆ นั้นไม่มีสำนักงานในประเทศไทยและส่วนใหญ่อาศัยการอ้างข้อมูลและแหล่งข่าวของไทยหรือสื่อต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ในกรณีของการปิดสนามบินสุวรรณภูมิของกลุ่มพันธมิตรและการประท้วงของกลุ่ม นปช. ที่พัทยา จังหวัดชลบุรี จนทำให้การประชุมสุดยอดอาเซียนต้องเลื่อนออกไปนั้นเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในการรายงานข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมืองไทยของสื่อเวียดนาม เพราะเหตุการณ์ดังกล่าวไม่เพียงแต่ได้รับความสนใจจากสื่อเวียดนามอย่างกว้างขวาง แต่สื่อบางฉบับยังส่งผู้สื่อข่าวเดินทางมารายงานข่าวที่ประเทศไทยเป็นกรณีพิเศษด้วย เช่น หนังสือพิมพ์ *ตัวย แจ้* นอกจากนี้ แหล่งข้อมูลที่สำคัญของนักข่าวเวียดนามยังมาจากการสัมภาษณ์กลุ่มนักวิชาการ นักข่าวสายการเมืองของไทย เจ้าหน้าที่รัฐ และแกนนำของทั้งสองฝ่าย ส่วนวิธีการสัมภาษณ์นั้นอาจทำโดยการสัมภาษณ์ตรง หรือสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ หรือบางครั้งอาจสัมภาษณ์ผ่านอีเมล

ลักษณะการพาดหัวข่าว

การพาดหัวข่าวมีความสำคัญในการดึงดูดความสนใจของผู้อ่านและสะท้อนเนื้อหาและทัศนคติของผู้รายงาน การพาดหัวข่าวแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การพาดหัวข่าวที่เป็นการเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย การรายงานข่าวและบอกกล่าวข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในประเทศไทย มีลักษณะของประโยคบอกเล่า ไม่บ่งบอกน้ำเสียงหรืออารมณ์ความรู้สึกของผู้เสนอข่าว เช่น

Người biểu tình bao vây Quốc hội Thái Lan (Thanh Niên 07/10/2008) -

ผู้ประท้วงปิดล้อมรัฐสภาไทย

Thái Lan: Hoàn hội nghị cao cấp ASEAN (Tuổi Trẻ 11/04/2009) -
ประเทศไทย: ยกเลิกการประชุมสุดยอดอาเซียน

2. การรายงานข่าวแฝงไว้ด้วยที่ท่าทีสะท้อนทัศนคติและมุมมองของผู้นำเสนอข่าว มีลักษณะของการประเมินสถานการณ์ สังเกตได้จากการใช้คำขยาย เช่น *มืดมน* (đen tối) *ร้อนแรง* (nóng bỏng) หรือคำที่มิ่นัยของการประเมินสถานการณ์ เช่น *ทางตัน* (bế tắc) *จลาจล* (loạn) ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

Thái Lan chìm sâu vào bế tắc chính trị (Thanh Niên 09/10/2008) -
ประเทศไทยถดถอยสู่ทางตันทางการเมือง

Nóng bỏng tại thủ đô Bangkok (Thanh Niên 13/04/2009) - อุณหภูมิ
ร้อนแรงที่เมืองหลวงกรุงเทพฯ

Bangkok: mịt mù khói lửa, súng và hoa (Vietnamnet 13/04/2009) -
กรุงเทพฯ มืดมิดด้วยควันไฟ เสียงปืน และดอกไม้

Tết Songkran đen tối ở Bangkok (Thanh Niên 14/04/2009) - ตรุษ
สงกรานต์อันมืดมนที่กรุงเทพฯ

Songkran biểu tình và máu đỏ - bất thường ở đất nước nọ cưỡi
(Nhân Dân 15/04/2009) - สงกรานต์ การประท้วง และเลือดสีแดง -
ความผิดปกติบนประเทศแห่งรอยยิ้ม

การรายงานข่าวเหตุการณ์การบุกยึดสนามบินสุวรรณภูมิ

แม้ว่าสื่อเวียดนามได้ติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง แต่เหตุการณ์การบุกยึดสนามบินสุวรรณภูมิก็นำไปสู่การปิดสนามบินของกลุ่มพันธมิตรได้รับความสนใจจากสื่อเวียดนามอย่างกว้างขวาง สังเกตได้จากการพาดหัวข่าวกรอบใหญ่และการนำเสนอข่าวดังกล่าวในหน้าแรกของเว็บไซต์ อาจจะกล่าวได้ว่า ทุกสำนักข่าวในเวียดนามมีการรายงานข่าวการบุกยึดสนามบินเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น เว็บไซต์ของ *ด้วย แจ้* มีการรายงานเหตุการณ์ทั้งช่วงเช้าและบ่าย

หนังสือพิมพ์ *ด้วย แจ้* ยังมีการรายงานพิเศษด้วยการพาดหัวข่าวว่า “ผู้โดยสารเป็นตัวประกัน” (“Hành khách là con tin” *Tuổi trẻ*, 28/11/2009) และได้ส่งผู้สื่อข่าว *เหียว จุง* (Hiếu Trung) เดินทางเข้ามาทำข่าวในประเทศไทย ด้วยรถยนต์หลังจากที่โดยสารเครื่องบินจากเวียดนามมายังประเทศกัมพูชา เนื้อข่าวให้รายละเอียดกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยรวมและรายงานความคืบหน้าเกี่ยวกับผู้โดยสารชาวเวียดนามที่ตกค้างอยู่ในประเทศไทย รวมทั้งรายงานความคืบหน้าเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของบริษัทต่างๆ ที่นำนักท่องเที่ยวเวียดนามมาประเทศไทย และตารางการบินของสายการบินเวียดนามและสายการบินอื่นๆ ที่เดินทางระหว่างสนามบินสุวรรณภูมิและสนามบินในเวียดนาม เมื่อเทียบกับการรายงานข่าวของสื่อเวียดนามฉบับอื่นๆ แล้ว การรายงานข่าวของ *ด้วย แจ้* นั้น มีสีสันและนำเสนอภาพข่าวเหตุการณ์ในแง่มุมที่หลากหลาย เช่น ในตอนหนึ่งของรายงานพิเศษจากประเทศไทย ผู้สื่อข่าว *เหียว จุง* ได้รายงานถึงภาพบรรยากาศที่สนามบินสุวรรณภูมิ ดังนี้

ทางเข้าสนามบินมีรถบรรทุกนับร้อยคันจอดขวางทางอยู่ ด้านในของสนามบิน มีผู้คนจำนวนมากพันกันรวมตัวกัน บางคนกำลังนั่งร้องเพลง จากการแปลของเพื่อนคนไทยทำให้ทราบว่าพวกเขากำลังตะโกนข้อความต่อต้านทักษิณ กลุ่มพันธมิตรมีระบบการจัดการที่ดี มีอุปกรณ์ครบครันพร้อมด้วย

หน่วยพยาบาล หน่วยรักษาความปลอดภัย มีน้ำดื่ม อาหาร และของใช้อื่นๆ เป็นจำนวนมาก (“*Thái Lan: Quân đội sẽ đảo chính*” (ประเทศไทย: ทหารจะรัฐประหาร?) *Tuổi Trẻ*, 28/11/2008)

เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว เนื้อข่าวส่วนใหญ่ของหนังสือพิมพ์เวียดนาม นอกจากรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นหรือรายงานความเคลื่อนไหวของสถานการณ์แล้วยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับการแจ้งข้อมูลประสานงานระหว่างบริษัททัวร์และสายการบินต่างๆ กับครอบครัวของผู้โดยสารและนักท่องเที่ยวที่ติดค้างอยู่ในประเทศไทย ซึ่งเห็นได้ว่า มาตรการหนึ่งของสายการบินเวียดนาม คือ การนำผู้โดยสารจากไทยยังสนามบินที่เวียงจันทน์และพนมเปญโดยรถยนต์และส่งต่อไปยังเวียดนาม นอกจากนี้ สนามบินในเวียดนามยังได้รับผลกระทบไม่น้อยจากการปิดสนามบินสุวรรณภูมิเนื่องจากมีผู้โดยสารชาวต่างชาติจำนวนหนึ่งที่ตกค้างอยู่ที่สนามบินต่างๆ ในเวียดนามเพื่อรอการเปลี่ยนเครื่องที่ประเทศไทย จากการรายงานของสื่อเวียดนามทำให้ทราบว่า เหตุการณ์การยึดสนามบินสุวรรณภูมิจึงส่งผลกระทบต่อเวียดนามไม่น้อย เพราะตามปกติแล้วมีจำนวนผู้โดยสารเดินทางไปมาระหว่างกรุงเทพฯ ฮานอย และโฮจิมินห์ซิตี้ ประมาณวันละ 1,000 - 1,500 คนต่อวัน จากการให้บริการของสายการบิน 6 แห่ง ได้แก่ Thai Airways, Vietnam Airlines, Air France, Lufthansa, Thai Air Asia, Bangkok Air (“*Thái Lan: Chính phủ ban bố lệnh khẩn cấp*” (ประเทศไทย: รัฐบาลประกาศภาวะฉุกเฉิน) *Tuổi Trẻ*, 27/11/2008)

สื่อออนไลน์ของเวียดนามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและภาพลักษณ์ของประเทศไทยต่อสายตาชาวโลก ยิ่งไปกว่านั้นสื่อของเวียดนามยังให้ความสนใจกับผลกระทบด้านอื่นๆ อันเกิดจากเหตุการณ์ครั้งนี้ด้วย เช่น ผลกระทบต่อสถานศึกษา นักเรียน นักศึกษา หรือแม้แต่สัตว์ต่างๆ ในสวนสัตว์ดุสิต (“*Quốc hội Thái Lan hoãn họp vì biểu tình*” (สภาไทยเลื่อนการประชุมเพราะเหตุประท้วง) *Tuổi Trẻ*, 25/11/2008)

รายงานพิเศษของหนังสือพิมพ์ ด้วย แจ้ ให้ความสนใจกับผลกระทบที่มีต่อคนเวียดนามที่ทำงานหรือทำธุรกิจในกรุงเทพฯ ด้วย จากรายงานข่าวทำให้เห็นว่ากลุ่มคนเวียดนามที่เข้ามาพำนักและทำงานอยู่ในประเทศไทยนั้นไม่ต่างจากคนไทย คือ มีทั้งผู้ที่สนับสนุนกลุ่มเสื้อเหลือง เสื้อแดง และกลุ่มที่ไม่สนใจการเมืองเลย ข้อความที่ตัดตอนมาจากหนังสือพิมพ์ ด้วย แจ้ สะท้อนมุมมองของคนเวียดนามที่อาศัยและทำงานอยู่ในประเทศไทย รวมทั้งผลกระทบที่พวกเขาได้รับจากเหตุการณ์การปิดสนามบินสุวรรณภูมิ

คุณหุ่ยยืนยันว่า “ก็เหมือนกับคนไทย โดยหลักๆ แล้วคนเวียดนามได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการทำมาหากินและการเดินทางไปมา” เขาเล่าต่อว่าเพื่อนของเขาคนหนึ่งกำลังเตรียมตัวเดินทางกลับไปเยี่ยมบ้านที่เวียดนาม แต่พอสนามบินปิดก็ทำให้แผนการทุกอย่างต้องล้มเลิกไป ส่วนเพื่อนอีกคนหนึ่งทำธุรกิจท่องเที่ยวกำลังเตรียมเซ็นสัญญากับบริษัททัวร์ในเวียดนาม แต่ตอนนี้สัญญาดังกล่าวยังไม่มีความคืบหน้า

คุณเกวียด ถัง (Quyết Thăng) อายุ 27 ปี ทำงานย่านชานเมืองกรุงเทพฯ ให้สัมภาษณ์ว่า “งานของผมจำเป็นต้องเดินทางไปสนามบินสุวรรณภูมิดังนั้นการที่สนามบินปิดสร้างความลำบากให้ผมไม่น้อย ชีวิตประจำวันไม่มีผลกระทบมากนัก แต่ผมต้องพลาดโอกาสในการเข้าร่วมนิทรรศการสินค้านานาชาติ และโอกาสในการพบปะกับลูกค้า ความเสียหายคงประเมินไม่ได้ในทันทีแต่คงส่งผลในระยะยาว”

เมื่อถูกถามว่ารู้สึกกลัวบ้างไหม เขาหัวเราะและกล่าวว่า “กลัวอะไรกันอยู่ที่ไหนก็ชินที่นั่น คนที่มองจากข้างนอกอาจเห็นว่ากรุงเทพฯ เหมือนกับเตาไฟ ก่อนที่จะเกิดเหตุที่สนามบินสุวรรณภูมิ พวกเราที่อยู่ที่นั่นมองว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยเหมือนเพื่อนบ้านทะเลาะกันในซอยเล็กๆ อันที่จริงแล้วหากพวกเขาชุมนุมกันอย่างมีระเบียบก็คงไม่มีใครสนใจหรอก”

(จากรายงานภาคสนามเรื่อง “Sóng ngấm ở Bangkok” (คลื่นใต้น้ำที่กรุงเทพฯ)
Tuổi Trẻ, 02/12/2008)

วิกฤติของไทย คือ โอกาสของเวียดนาม?

การเติบโตทางเศรษฐกิจของเวียดนามและลักษณะนิสัยประจำชาติของคนเวียดนามที่ได้ชื่อว่าขยันและมีความเป็นชาตินิยมสูง หรือคำกล่าวที่มักได้ยินกันว่าเวียดนามเป็นทั้ง “คู่ค้า” และ “คู่แข่ง” ที่สำคัญของไทย ประกอบกับวิกฤติทางการเมืองภายในประเทศไทยทำให้เกิดกระแสความคิดว่า “เวียดนามจะแซงไทย”² และทำให้ผู้คนจำนวนหนึ่งกังวลว่าเหตุการณ์ทางการเมืองของไทยจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เพื่อนบ้าน “แซงไทย” หรือไทย “ล้าหลัง” กว่าเพื่อนบ้านในภูมิภาค ซึ่งอาจทำให้หลายคนมองว่าวิกฤติของไทยจะเป็นโอกาสของเพื่อนบ้านหรือทำให้เพื่อนบ้าน เช่น เวียดนาม “ตามทัน” หรือ “ทิ้งห่าง” ไทยในด้านของการพัฒนาทางเศรษฐกิจ แต่จากการศึกษาการนำเสนอข่าวของสื่อเวียดนามเกี่ยวกับการปิดสนามบินนั้นพบว่า วิกฤติทางการเมืองของไทยจะนำไปสู่การปิดสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมินั้นไม่ได้ส่งผลดีต่อเวียดนามแต่อย่างใด ยิ่งไปกว่านั้นยังส่งผลกระทบเวียดนามอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการท่องเที่ยวทั้งในส่วนของบริษัททัวร์และจำนวนนักท่องเที่ยว

จากรายงานของหนังสือพิมพ์ ด้วย แจ้ ในปี ค.ศ. 2007 (พ.ศ. 2550) มีชาวเวียดนามเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวน 250,000 คน และในปี ค.ศ. 2008 (พ.ศ. 2551) มีประมาณการนักท่องเที่ยวจากเวียดนามเข้ามาในไทยประมาณ 300,000 คน (“Kiêu xin lỗi của du lịch Thái” (วีรขงโทษของ

² ตัวอย่างเช่น ในกระทู้เว็บไซต์ที่มีหัวข้อกระทู้ “ตอนนี้เวียดนามแซงไทยไปในทุกๆ เรื่องใช่ไหมคะ” ดูเพิ่มเติมใน <http://topicstock.pantip.com/library/topicstock/2008/02/K6343257/K6343257.html> ข้อเขียนของเทพชัย หย่อง “เวียดนามจะแซงไทย..หรือไทยจะให้เวียดนามแซง” วันที่ 7 พฤษภาคม 2550 ในเว็บบล็อก <http://www.oknation.net/blog/yong/2007/05/07/entry-1> และหัวข้อข่าว “หวั่นเวียดนามเบียดแซงไทยใน 5 ปี ชีพยืนการเมืองนิ่งปัจจัยหนุน” ในกรุงเทพธุรกิจ วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2550

การท่องเที่ยวไทย” Tuôi Trê, 27/12/2008) ดังนั้น เหตุการณ์ปิดสนามบิน นอกจากกระทบต่อการท่องเที่ยวไทยแล้วยังส่งผลกระทบต่อบริษัทท่องเที่ยวของเวียดนามที่พานักท่องเที่ยวจากเวียดนามมาเที่ยวประเทศไทยด้วย นอกจากนี้ ผลจากการปิดสนามบินสุวรรณภูมิยังทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าเวียดนามน้อยลงเพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักเดินทางมาเปลี่ยนเครื่องบินที่กรุงเทพฯ ก่อนเดินทางต่อไปยังเวียดนาม ดังที่เห็นได้จากในตอนหนึ่งของการรายงานข่าว

สองวันมานี้ นอกจากนักท่องเที่ยวเวียดนามที่ตกค้างอยู่ที่กรุงเทพฯ ยังเดินทางกลับไม่ได้แล้ว มีนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวนไม่น้อยรู้สึกหวาดกลัวจนทำให้ยกเลิกทัวร์มาเวียดนามด้วย ส่วนนักท่องเที่ยวที่กำลังอยู่ที่เวียดนามต่างพากันขอเปลี่ยนตัวเครื่องบินเพื่อบินไปยังมาเลเซียหรือสิงคโปร์เพื่อกลับประเทศ วิกฤติทางการเมืองของไทยทำให้การท่องเที่ยวของเวียดนามได้รับความเสียหายไม่น้อย

(“Khủng hoảng chính trị tại Bangkok: du lịch VN và lấy” (วิกฤติทางการเมืองที่กรุงเทพฯ การท่องเที่ยวเวียดนามร่วมชะตากรรม) Tuôi Trê, 28/11/2008)

หัวข้อข่าวของข้อความที่ยกมาเป็นตัวอย่างด้านบนนั้นสะท้อนความรู้สึกของสื่อเวียดนามได้เป็นอย่างดี เนื่องจากการพาดหัวข่าวใช้คำว่า “và lấy” ซึ่งมีความหมายถึงการมีส่วนร่วมในชะตากรรม หรือรับเคราะห์ร่วมกับผู้อื่น ทั้งที่ผู้พูดไม่มีส่วนในการก่อเหตุ

สำหรับการท่องเที่ยวนั้น ประเทศเวียดนามเองเป็นจุดหมายปลายทางในการเดินทางท่องเที่ยวของคนไทยเช่นกัน ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวไทยเดินทางเข้าเวียดนามจำนวนไม่น้อย ส่วนหนึ่งเป็นเพราะความสะดวกในด้านการเดินทางที่มีระยะทางไม่ไกลนัก ค่าครองชีพไม่แพง รวมถึงการที่ประเทศไทยและเวียดนามได้มีการทำข้อตกลงในการยกเว้นการลงตราวีซ่าให้แก่พลเมืองของทั้งสองประเทศ

ซึ่งเอื้อต่อการเดินทางไปมาระหว่างกันของประชาชนทั้งสองประเทศมากขึ้น แต่เหตุการณ์การปิดสนามบินทำให้นักท่องเที่ยวไทยจำนวนหนึ่งที่กำลังเดินทางอยู่ในเวียดนามต่างเกิดความรู้สึกเป็นห่วงครอบครัวและไม่แน่ใจในสถานการณ์จนตัดสินใจยกเลิกการเดินทางหรือเปลี่ยนวิธีเดินทางกลับประเทศไทยทางรถยนต์แทน (“Khủng hoảng chính trị tại Bangkok: du lịch VN và lấy” (วิกฤติทางการเมืองที่กรุงเทพฯ การท่องเที่ยวเวียดนามร่วมชะตากรรม) Tuôi Trê, 28/11/2008) อีกทั้งในการนำเสนอของสื่อเวียดนามยังสะท้อนให้เห็นว่า การนำสนามบินสุวรรณภูมิมาเป็นข้อต่อรองทางการเมืองนั้นส่งผลกระทบในวงกว้าง เพราะสนามบินสุวรรณภูมิมีฐานะเป็นศูนย์กลางการบินที่สำคัญแห่งหนึ่งของภูมิภาค

แต่ไหนแต่ไรมา กรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางในเส้นทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติไปยังประเทศอื่นๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นักท่องเที่ยวชาวอเมริกันและยุโรปซื้อตั๋วเครื่องบินมาลงที่กรุงเทพฯ เพื่อจะหาตัวเครื่องบินราคาถูกบินต่อมายังเวียดนาม ขณะนี้ถือว่าเป็นภาวะที่ยากลำบาก นายเหงวียนวัน กือ รองผู้จัดการบริษัทท่องเที่ยวเด็ทแฮม (Diethelm) กล่าวว่า นอกจากมีกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ติดอยู่ในเวียดนามแล้ว ยังมีคณะทัวร์อีกเป็นสิบคณะไม่สามารถเดินทางเข้าเวียดนามได้... แม้ว่านักท่องเที่ยวต่างชาติที่ติดอยู่ที่เวียดนามไม่รู้สึกลำบากหรือลำบากล้าบนเหมือนนักท่องเที่ยวอีกจำนวนนับพันคนที่ติดอยู่ที่สนามบินสุวรรณภูมิและที่กรุงเทพฯ วิกฤติการเมืองของไทยครั้งนี้ทำให้คำขวัญ *อเมซิง ไทยแลนด์* (Amazing Thailand) เกิดขึ้นจริงในปี 2008 เพราะได้สร้างความประหลาดใจให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติและทำให้ประเทศใกล้เคียงจำนวนไม่น้อยพลอยรับเคราะห์ไปด้วย

(“Khủng hoảng chính trị tại Bangkok: du lịch VN và lấy” (วิกฤติทางการเมืองที่กรุงเทพฯ การท่องเที่ยวเวียดนามร่วมชะตากรรม) Tuôi Trê, 28/11/2008)

การรายงานข่าวเหตุการณ์สังหารนั้จลจล

เหตุการณ์การประท้วงที่พัทยาของกลุ่ม นปช. จนนำไปสู่การประกาศยกเลิกการประชุมอาเซียน และการจลจลในช่วงสงกรานต์ของปี 2552 นั้น ได้รับความสนใจจากสื่อเวียดนามอย่างกว้างขวางไม่น้อยไปกว่าเหตุการณ์การปิดสนามบินสุวรรณภูมิ ดังเห็นได้จากการรายงานข่าวที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เกาะติดสถานการณ์ และลงรายละเอียด เช่น การนำเสนอข่าวผู้นำประเทศต่างๆ เดินทางออกจากเมืองพัทยาลั้ประเทศไทยซึ่งเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมประกาศยกเลิกการประชุมอย่างไร เช่น ในรายงานข่าว “ผู้นำประเทศต่างๆ ออกจากพัทยาอย่างไร” (Lãnh đạo các nước rời Pattaya như thế nào?, Tuổi , 13/04/2009) มีการประมวลและลำดับเหตุการณ์การประท้วงที่พัทยาในหัวข้อข่าว “ถูกผู้ประท้วง “ก่อกวน” การประชุมสุดยอดอาเซียนต้องยกเลิก” (Bị người biểu tình “quấy” hội nghị cấp cao ASEAN phải hoãn” Tuổi Trẻ, 13/04/2009) ที่มีการอ้างถึงคำถามจากผู้สื่อข่าวชาวต่างประเทศว่าประเทศไทยควรมอบตำแหน่งเจ้าภาพจัดการประชุมให้กับประเทศอื่นหรือไม่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความไม่มั่นใจในศักยภาพของไทยที่จะดำเนินการจัดการประชุมต่อไปได้ท่ามกลางสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้น

จากการพาดหัวข่าวทั้งก่อนและหลังเหตุการณ์ที่พัทยาสะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า สื่อเวียดนามต่างสะท้อนความรู้สึกเป็นกังวลและไม่ค่อยมั่นใจเกี่ยวกับสถานการณ์ในประเทศไทย รวมถึงมาตรการในการรับมือของรัฐบาล ซึ่งทำให้ประเทศผู้เข้าประชุมวิตกว่าความขัดแย้งทางการเมืองไทยจะมีผลกระทบต่อการจัดประชุมสุดยอดอาเซียน เหวียด เฟือง (Việt Phương) ผู้สื่อข่าวภาคสนามของหนังสือพิมพ์ แทง เนียน (Thanh Niên) ซึ่งได้ไปรายงานข่าวการประชุมสุดยอดอาเซียนที่พัทยาและได้ร่วมอยู่ในเหตุการณ์การบุกเข้าไปในที่จัดประชุมอาเซียนของกลุ่ม นปช. ด้วยตนเอง ได้กล่าววิจารณ์การทำงานของเจ้าหน้าที่ไทย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองของคนต่างชาติที่มองว่า การเตรียมการของประเทศเจ้าภาพไม่เพียงพอที่จะรับมือกับสถานการณ์

วันนี้ เวลาประมาณ 13.00 น. กลุ่มผู้ประท้วงเสื้อแดงฝาด่านของเจ้าหน้าที่และประตูกระจกของโรงแรม จากนั้นก็กรูกันเข้าไปในที่ประชุมจนเกิดเหตุจลจล บรรดาผู้สื่อข่าวต่างตกอยู่ในภาวะจลจลนั้นด้วยเช่นกัน ต่างพากันวิ่งเข้าไปในห้องผู้สื่อข่าวและรีบเก็บอุปกรณ์ต่างๆ ผู้ประท้วงวิ่งไปทั่วโรงแรมท่ามกลางการรักษาความปลอดภัยที่อ่อนแอของเจ้าหน้าที่ จากการสังเกตของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ แทง เนียน ผู้เข้าร่วมประชุมชาวต่างชาติหลายคนกอดกันร้องไห้ด้วยความหวาดกลัวขณะที่กลุ่มผู้ประท้วงวิ่งกรูกันเข้าไปในบริเวณที่จัดการประชุม ขณะนี้ ผู้นำและเจ้าหน้าที่ของประเทศต่างๆ ปลอดภัย

(“Hội nghị ASEAN bị hoãn vô thời hạn vì biểu tình” (การประชุมอาเซียนเลื่อนไปอย่างไม่มีกำหนดเพราะเหตุประท้วง) Thanh Niên, 11/04/2009)

การรายงานเหตุการณ์ของสื่อมวลชนเวียดนามเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเกาะติดสถานการณ์ เนื้อหาของข่าวที่นำเสนอส่วนใหญ่ยังคงมาจากการแปลและเรียบเรียงข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ของไทยและสื่อต่างประเทศ แต่ที่น่าสนใจคือการรายงานจากภาคสนาม เช่น หนังสือพิมพ์ ด้วย แจ้ ส่งผู้สื่อข่าวสองคนมายังประเทศไทย คือ เหี่ยว จุง (Hiếu Trung) และ วี หว่าน (Vy Hoàn) เพื่อมาสังเกตการณ์ในกรุงเทพฯ การรายงานของหนังสือพิมพ์ ด้วย แจ้ เป็นไปลักษณะเดียวกันกับสื่อมวลชนของเวียดนามโดยทั่วไปให้ความสำคัญกับผลกระทบของความขัดแย้งทางการเมืองต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นหลัก เช่น การรายงานบรรยากาศการค้าที่ค่อนข้างซบเซาในช่วงสงกรานต์ (“Bangkok căng thẳng” (กรุงเทพฯ ดึงเครียด) Tuổi Trẻ, 14/04/2009 รายงานตรงจากกรุงเทพฯ)

อย่างไรก็ตาม ในการนำเสนอของหนังสือพิมพ์ ด้วย แจ้ เนื้อหาบางส่วนเสนอแง่มุมในแง่บวก เช่น นักท่องเที่ยวเวียดนามไม่ได้วิตกกังวลกับสถานการณ์ในไทยมากนัก แม้ว่าหลายประเทศได้ประกาศเตือนพลเมืองของตนให้หลีกเลี่ยงการเดินทางเข้ามายังประเทศไทยในช่วงเวลาดังกล่าว ในบทความ “นักท่องเที่ยว

เวียดนามยังคงเดินทางไปประเทศไทย” (Du khách Việt Nam vẫn sang Thái Lan) โดย เล เงวียน มิง (Lê Nguyên Minh) และ หาย มิง (Hải Minh) ระบุว่าในช่วงสงกรานต์จำลองมีนักท่องเที่ยวเวียดนามเดินทางเข้ามาในประเทศไทยจำนวน 500 คน เมื่อกำหนดการเดินทางสิ้นสุดลงต่างก็ทยอยกลับเวียดนามโดยไม่ได้มีความหวาดกลัวหรือวิตกกังวลกับเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นแต่อย่างใด

นายเหงวียน เหวียด หุ่ง ผู้จัดการใหญ่บริษัทฟิดิตัวร์ (Fiditour) กล่าวว่าบริษัทได้นำนักท่องเที่ยวจำนวน 85 คน เดินทางไปประเทศไทยในวันที่ 12 เมษายน “ทางไทยได้แจ้งว่ายังสามารถติดตามสถานการณ์ได้ ดังนั้นลูกค้าของเราจึงยืนยันที่จะไปเที่ยวเมืองไทยตามปกติ” นายหุ่งกล่าวอย่างมั่นใจ ส่วนผู้บริหารของบริษัทไซกอนทัวร์ิสต์ (Saigontourist) ยืนยันว่านักท่องเที่ยวชาวเวียดนามจำนวน 70 คน ยังท่องเที่ยวตามกำหนดการเดิมทุกอย่างปกติและไม่มีผู้ใดร้องขอกลับประเทศ นายเล แอง ต่าย ผู้จัดการบริษัทไซกอนทัวร์ิสต์ให้สัมภาษณ์ว่า “ตอนนี้ยังไม่มีความตื่นตระหนกใดๆ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ดังนั้น บริษัทของเรายังคงเดินทางที่จะนำนักท่องเที่ยวไปเมืองไทย” (“Bangkok càng thăng” (กรุงเทพฯ ตั้งเครียด) Tuổi Trẻ, 14/04/2009 รายงานตรงจากกรุงเทพฯ)

ที่กรุงเทพฯ ทุกขณะจิต ผู้คนต่างเฝ้าดูว่าจะมีสิ่งใดเกิดขึ้นอีกบ้าง เป็นที่สังเกตว่าในระยะเวลา 5 วันที่ผ่านมา ความขัดแย้งทางการเมืองปะทุขึ้นอย่างรวดเร็วในประเทศไทยและเหนือการคาดเดา ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากความพยายามของกลุ่มเสื้อแดง ทั้งหมดนี้อาจเป็นไฟโปะสุดท้ายของทักษิณที่จะโจมตีและโค่นล้มรัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ แต่สิ่งที่เกิดขึ้นเปรียบเสมือนกับรถยนต์ที่กำลังแล่นด้วยความเร็วสูงและยากที่จะหยุดรถได้ทันที

ในสถานการณ์เช่นนี้ จึงเป็นเรื่องยากที่จะคาดเดาได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับการเมืองไทย (“Tết Songkran đến tới ở Bangkok” (สงกรานต์อันมีดมนที่กรุงเทพฯ) Thanh Niên, 14/04/2009)

จากตัวอย่างที่ยกมาจากหนังสือพิมพ์ *ด้วย แฉ* และ *แทง เนียน* ซึ่งมีฐานคนอ่านที่หลากหลายนั้น สะท้อนให้เห็นถึงการให้น้ำหนักของสื่อเวียดนามที่มุ่งเน้นการนำเสนอภาพผลกระทบของความขัดแย้งทางการเมืองไทยต่อสถานะทางเศรษฐกิจและส่งผลโดยตรงต่อปัญหา “ปากท้อง” ของประชาชน ซึ่งอาจสนับสนุนแนวคิดที่ว่ารัฐบาลเวียดนามต้องการให้สังคมและประชาชนสนใจหรือให้ความสำคัญกับปัญหาเศรษฐกิจมากกว่าเรื่องการเมือง ดังที่สังเกตได้จากการที่รัฐบาลเวียดนามสนับสนุนให้มีการเปิดกว้างทางด้านเศรษฐกิจแต่การเมืองยังคงปกครองด้วยพรรคคอมมิวนิสต์เพียงพรรคเดียว (ธัญญาทิพย์ ศรีพนา, 2550: 13)

ท่าทีและปฏิกิริยาของเวียดนามหลังการประกาศยกเลิกการประชุมอาเซียน

ประเทศเวียดนามเป็นประเทศสมาชิกอาเซียนที่ให้ความสำคัญกับอาเซียนในฐานะที่เป็นกรอบความร่วมมือที่สำคัญของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Vũ Dương Ninh, 2004: 1-41) รวมถึงให้ความหวังกับผลการเจรจาในเวทีการประชุมสุดยอดอาเซียนว่าจะสามารถบรรลุข้อตกลงที่จะนำไปสู่หนทางในการแก้ปัญหาทางการเงินและเศรษฐกิจของภูมิภาคซึ่งได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจในอเมริกาดังที่เห็นได้จากหัวข้อข่าว “ASEAN Văn họp tại Pattaya” (อาเซียนยังประชุมที่พัทยา) ที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ *ด้วย แฉ* วันที่ 9 เมษายน 2552 มีการกล่าวถึงการเตรียมการของฝ่ายเวียดนามก่อนการเดินทางมาประชุมอาเซียนที่ประเทศไทยอย่างละเอียด ในเนื้อหาข่าวยังระบุถึงข้อเสนอที่ฝ่ายเวียดนามจะนำเสนอในที่ประชุมซึ่งประกอบด้วย การเพิ่มระดับความร่วมมือกันระหว่าง

ประเทศสมาชิกให้มากขึ้น รวมทั้งการเพิ่มบทบาทของอาเซียนในเวทีโลก และปัญหาเฉพาะของเวียดนามเองคือกรณีพิพาทระหว่างเวียดนามกับจีนเกี่ยวกับหมู่เกาะในทะเลจีนใต้ ดังนั้น เมื่อการประชุมสุดยอดอาเซียนจำเป็นต้องเลื่อนออกไปโดยไม่มีการกำหนดเพราะสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศเจ้าภาพจึงทำให้เวียดนามรู้สึก “ผิดหวัง” ไม่น้อย ดังจะเห็นได้จากแถลงการณ์อย่างเป็นทางการของรัฐบาลเวียดนาม

บ่ายวันที่ 11 เมษายน ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ผ่าม กวาง วิง (Phạm Quang Vinh) แถลงว่า แถลงว่า นายกรัฐมนตรีเหงียน เต็น สุง (Nguyễn Tấn Dũng) ได้นำคณะผู้แทนเวียดนามไปเข้าร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน แต่น่าเสียดายที่สุดท้ายแล้วประเทศไทยซึ่งเป็นเจ้าภาพการประชุมได้ตัดสินใจประกาศยกเลิกการประชุมเนื่องจากสถานการณ์ที่ซับซ้อนภายในประเทศของไทย

(“Bị người biểu tình “quậy” hội nghị cấp cao ASEAN phải hoãn” (ถูกผู้ประท้วง “ก่อความวุ่นวาย” การประชุมสุดยอดอาเซียนต้องเลื่อน) Tuổi Trẻ, 12/04/2009)

ดังนั้น จึงไม่ใช่เรื่องที่น่าแปลกใจแต่อย่างใดที่หลังจากเหตุการณ์การยกเลิกการประชุมสุดยอดอาเซียนที่พัทยา สื่อมวลชนของเวียดนามพร้อมใจกันตั้งคำถามเกี่ยวกับศักยภาพของไทยในการทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมอาเซียน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสื่อของเวียดนามที่ได้ชื่อว่ามียอดขายสูงและครองใจผู้อ่านทุกเพศทุกวัยอย่าง หนังสือพิมพ์ แทง เนียน หรือ ดว้ย แจ ได้ให้พื้นที่ส่วนใหญ่ในการนำเสนอผลกระทบที่เกิดขึ้นกับภาคประชาชนและความรู้สึกนึกคิดของคนไทยจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงสงกรานต์ แต่สื่อที่เป็นทางการและกระบอกเสียงของรัฐบาลอย่าง เหงียน เซิน (Nhân Dân) และ เวียดนามเน็ต (Vietnamnet) กลับให้ความสนใจและนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบของเหตุการณ์ต่อเกียรติภูมิและภาพลักษณ์ของประเทศไทย เช่น บทวิเคราะห์ของ แฮงห์ เคว (Hạnh Khuê) ในเว็บไซต์ เวียดนามเน็ต เนื้อหากล่าวถึงเหตุการณ์การประท้วงที่พัทยา สะท้อนน้ำเสียงที่มี

นัยเชิงวิจารณ์ประเทศไทยในฐานะ “ประเทศเจ้าภาพการประชุมอาเซียน” อาจกล่าวได้ว่าสิ่งที่สะท้อนมาจากหนังสือพิมพ์ เหงียน เซิน และ เวียดนามเน็ต นั้นเป็น “ท่าทีอย่างเป็นทางการ” ของเวียดนาม เนื่องจากเป็นสื่อที่อยู่ในสังกัดของพรรคคอมมิวนิสต์โดยตรง น้ำเสียงเชิงวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของประเทศไทยในการประชุมอาเซียนในสื่อเวียดนามสอดคล้องกันกับท่าทีของรัฐบาล หรือ “ท่าทีอย่างเป็นทางการ” จากการแถลงข่าวของเวียดนามดังที่ได้อ้างไปแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเวียดนามประเมินว่าผลกระทบจากการเมืองภายในประเทศของไทยนั้นสร้างความเสียหายหรือทำให้ประเทศในภูมิภาค “เสียโอกาส” ในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจซึ่งเวียดนามถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญและต้องการมาตรการแก้ไขอย่างเร่งด่วนทั้งในระดับประเทศและภูมิภาค

มองย้อนกลับไปยังวิกฤติที่เพิ่งเกิดขึ้น ประเทศไทยสูญเสียอย่างมหาศาล นอกเหนือไปจากความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจและความถดถอยทางด้านการท่องเที่ยวซึ่งเป็นรายได้ร้อยละ 5 ของประเทศและรองรับแรงงานถึงสองล้านคน ภาพเครื่องบินที่นำคณะผู้นำประเทศในเอเชียออกจากกรุงเทพฯ อย่างรีบเร่ง ทั้งที่ยังไม่ทันได้ปฏิบัติตามตารางนัดหมายนั้นได้นำเอาทั้งเกียรติยศและชื่อเสียงของประเทศไทยไปพร้อมกันด้วย...ในขณะที่ประเทศต่างๆ ต่างเห็นว่าโอกาสในการเป็นเจ้าภาพและจัดประชุมสุดยอดของภูมิภาคนั้นเป็นการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของตนไปพร้อมๆ กับการยกระดับประเทศของตนในภูมิภาค ในทางกลับกัน ที่ประเทศไทย สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้นกลับตรงกันข้ามอย่างสิ้นเชิง ทั้งนี้ ยังไม่ต้องกล่าวถึงความเสียหายต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับการประชุมสุดยอดอาเซียนและประเทศคู่เจรจาที่มีกำหนดการหารือกันเพื่อหาทางออกในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของภูมิภาคในภาวะวิกฤติ...ด้วยสถานการณ์ในประเทศไทยเช่นนี้ ประกอบกับการจู่โจมมากมายของผู้นำประเทศต่างๆ ทำให้ยากที่จะกำหนดได้ว่าเมื่อไรผู้นำประเทศต่างๆ จึงจะสามารถมาพบปะและเจรจากันถึงปัญหาเฉพาะหน้าของภูมิภาคได้

(“Thái Lan: Khủng hoảng lắng trước cơn bão” (ประเทศไทย: ความเงียบก่อนช่วงมรสุม) Vietnamnet, 21/04/2009)

นอกจากนี้ ในรายงานพิเศษของหนังสือพิมพ์ *เจิ่น เซิน* “สงครามตีการประท้วง และการหลั่งเลือด: ความผิดปกติบนประเทศแห่งรอยยิ้ม” (Songkran biếu tình và máu đỏ-bát thường ở đất nước nụ cười) ได้กล่าวว่า “ประเทศที่ได้ชื่อว่า เป็นดินแดนแห่งรอยยิ้มกำลังตกอยู่ในภาวะวิกฤติอย่างหนัก” รายงานข่าวฉบับนี้ ยังสรุปภาพสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองของไทยในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาอย่างเป็นลำดับขั้นตอน และวิเคราะห์จุดยืนและข้อเรียกร้องของกลุ่มการเมืองต่างๆ ที่กำลังเผชิญหน้ากันอย่างละเอียด ก่อนที่จะสรุปทิ้งท้ายว่า

สุดท้ายไม่มีกลุ่มใดในประเทศไทยที่ได้ประโยชน์ สถานการณ์ทางการเมืองของประเทศนี้กำลังเข้าสู่ทางตัน อาจกล่าวได้ว่าการที่นายกรัฐมนตรีของประเทศเจ้าภาพต้องประกาศยกเลิกการประชุมสุดยอดอาเซียนและการประชุมกับประเทศคู่เจรจาด้วยเหตุผลทางด้านความปลอดภัยและต้องประกาศภาวะฉุกเฉินเช่นนี้เป็นเหตุการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนและเป็นเรื่องที่น่าเสียใจในประวัติศาสตร์ของอาเซียน ดูเหมือนว่าอนาคตของประเทศไทยกำลังแว้งคว้างอยู่ท่ามกลางความคิดเห็นที่แตกต่างกัน การแบ่งแยก และความขัดแย้งของสังคมที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลายาวนานที่ผ่านมา ซึ่งไม่มีใครต้องการให้สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นประชาชนคนไทย ประชาคมอาเซียน รวมทั้งประชาคมโลกด้วย

(“Songkran biếu tình và máu đỏ-bát thường ở đất nước nụ cười” (สงครามตีการประท้วง และการหลั่งเลือด: ความผิดปกติบนประเทศแห่งรอยยิ้ม) Nhân Dân, 15/04/2009)

เช่นเดียวกัน ในบทวิเคราะห์ “ประเทศไทยยังคงเป็นเมืองแห่งรอยยิ้ม?” ผู้เขียนคือ *แทง ฮาว* (Thanh Hào) ได้ระบุว่า “ประเทศไทยกำลังอยู่ในภาวะจลาจลประเทศถูกแบ่งแยกอย่างลึกซึ้งและกำลังก้าวไปสู่อุปสรรคมากมาย (“Thái Lan – Còn đâu ‘đất nước của những nụ cười’” (ประเทศไทยยังคงเป็นเมืองแห่งรอยยิ้ม?) Vietnamnet, 13/04/2009) รายงานข่าวอื่นๆ ของ *เวียดนามเน็ต* ยังคงมีน้ำเสียง

และมุมมองไปในทิศทางเดียวกันที่มองว่าความขัดแย้งทางการเมืองของไทยส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศอย่างมหาศาลจนยากที่จะเยียวยาได้ในระยะเวลาอันสั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของไทยโดยตรง เช่น

สิ่งที่น่ากังวลใจคือวิกฤติทางการเมืองของไทยที่ยืดเยื้อยาวนานนับปี จนบัดนี้ก็ยังหาทางออกไม่ได้ ภาพของ “ประเทศแห่งรอยยิ้ม” ที่คนไทยพยายามสร้างมานั้นได้พังทลายลงไปแล้ว พร้อมกับการประท้วงทั้งหลาย และเหตุจลาจลที่ดูเหมือนพร้อมที่จะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา (“Thái Lan tăng tốc kích thích kinh tế với 40 tỷ USD” (ไทยเพิ่มการกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยทุนจำนวน 40 ล้านดอลลาร์) Vietnamnet, 08/05/2009)

หนังสือพิมพ์ *ต่วย แจ้* ได้ตั้งคำถามว่า ท่ามกลางวิกฤติทางการเมืองของไทย และในภาวะที่นักท่องเที่ยวต่างชาติต่างเล็งที่จะเดินทางเข้าไทยจะเป็นโอกาสสำหรับการท่องเที่ยวของเวียดนามหรือไม่ที่จะได้ส่วนแบ่งจำนวนนักท่องเที่ยวจากไทย ซึ่งจากการรายงานข่าวของ *ต่วย แจ้* ทำให้เห็นว่า แม้นักท่องเที่ยวเวียดนามส่วนหนึ่งเปลี่ยนใจไม่เดินทางมาประเทศไทย โดยเลือกเดินทางภายในประเทศหรือไปประเทศจีนแทน แต่ก็มีย่านนักท่องเที่ยวเวียดนามจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่ยกเลิกการเดินทางเนื่องจากราคารั่วรันท่อเที่ยวมาไทยถูกลงกว่าเดิม ส่วนโอกาสที่นักท่องเที่ยวต่างชาติจะหันมาเที่ยวเวียดนามแทนนั้นก็ยังไม่เห็นเป็นรูปธรรมมากนัก ดังนั้น วิกฤติของไทยจึงไม่ใช่โอกาสของเพื่อนบ้านเสมอไป ในทางกลับกันประเทศเพื่อนบ้านเช่นเวียดนามกลับได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ในไทยด้วยเช่นกัน ดังที่สะท้อนผ่านคำพูดของคุณบิ่งเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวเวียดนาม

โอกาสที่เวียดนามจะได้นักท่องเที่ยวต่างชาติหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น สินค้า (สถานที่ท่องเที่ยว) น่าสนใจไหม ราคารั่วรันท่อเป็นอย่างไร อย่าเพิ่งรีบหวังว่าจะ “คว่ำ” นักท่องเที่ยวต่างชาติที่ “หลบ” จากประเทศไทยได้ เพราะคนไทยทำงานกันอย่างเป็นระบบ หลังจากวิกฤติครั้ง

นี้เชื่อได้ว่า พวกเขา (คนไทย) จะฟื้นตัวอย่างรวดเร็วพร้อมด้วยข้อเสนอที่น่าประทับใจ

(“Du lịch Việt Nam: “Né” tour sang Thái Lan, nhưng...” (การท่องเที่ยวเวียดนาม หลบทัวร์เข้าไทย แต่...) Tuổi Trẻ, 15/04/2009)

ทัศนคติของสื่อเวียดนามต่อภาพความขัดแย้งทางการเมืองไทย

นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน กาญจนา แก้วเทพ กล่าวว่า สื่อมวลชนไม่ใช่ “กระจกส่องสะท้อนความเป็นจริงอย่างถูกต้อง” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ “สื่อมิใช่กระจกส่องโลก หากแต่เป็นตัวโลกเสียเอง” (กาญจนา แก้วเทพ, 2552: 260) นอกจากนี้ ยังได้อธิบายถึงความหมายของสิ่งที่เรียกว่า “ข่าว” ไว้ด้วย กล่าวคือ

สิ่งที่เรียกว่า “ข่าว” นั้นไม่ใช่การรายงานความเป็นจริงที่เกิดจากเหตุการณ์ หากแต่เป็นการ “ประกอบสร้าง” ความเป็นจริงจากเหตุการณ์นั้นขึ้นมาใน ขณะที่ตัวเหตุการณ์เองมีหลายมิติมาก ก็แล้วแต่ว่านักข่าวแต่ละคนจะหยิบเอาเหตุการณ์นั้นมาประกอบสร้างเป็นข่าวอย่างไร (อ้างแล้ว หน้า 41-42)

ด้วยเหตุนี้ การรายงานข่าวของสื่อมวลชนจึงไม่ใช่แค่ต้องการบอกเล่าเหตุการณ์ หรือ “แจ้งเพื่อทราบ” หากมีจุดมุ่งหมายที่จะปลูกฝังอุดมการณ์บางอย่างให้กับผู้รับสารด้วย (กาญจนา แก้วเทพ, 2549: 428) “ข่าว” จึงไม่ใช่ภาพสะท้อนของเหตุการณ์อย่างตรงไปตรงมา หากแต่ในทางกลับกัน การรายงานของสื่อต่างๆ เป็นการทำให้ปรากฏการณ์หรือการกระทำต่างๆ กลายเป็นเหตุการณ์ขึ้นมา ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า สื่อสร้างการรับรู้บางอย่างให้กับประชาชนซึ่งมักจะสอดคล้องกับค่านิยมหลักในสังคม โดยสื่อทำหน้าที่เป็นผู้ “คัดสรรและคัดกรอง” ข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอต่อประชาชน (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2551: 382-383)

เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว การนำเสนอภาพความขัดแย้งทางการเมืองไทยในสื่อของเวียดนามแม้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับกรอบนโยบายของรัฐบาลเวียดนาม

ต่อไทย แต่ก็ผ่านกระบวนการ “คัดสรรและคัดกรอง” ที่ขึ้นอยู่กับมุมมองและจุดยืนของสื่อแต่ละสำนักด้วย ดังจะเห็นได้ว่า สื่อที่เน้นตอบสนองต่อกลุ่มผู้อ่านจำนวนมาก เช่น หนังสือพิมพ์ ด้วย แจ๋ ได้ให้ความสำคัญต่อการให้ข้อมูลที่หลากหลายและรอบด้าน เน้นการนำเสนอข่าวเชิงลึกจากข้อมูลภาคสนามและการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ โดยหยิบยกประเด็นที่ใกล้ตัวผู้อ่าน เช่น การท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกันก็มีวิธีการนำเสนอที่หวือหวาและเน้นการใช้ภาษาที่มีสีสันในการนำเสนอข่าว ส่วนสื่อที่มีผู้อ่านประจำอยู่ในประเทศไทย คือ หนังสือพิมพ์ ทาง เนียน พยายามนำเสนอข่าวด้วยความระมัดระวังโดยเฉพาะอย่างยิ่งมักหลีกเลี่ยงการกล่าวถึงสถาบันหลักในสังคมไทยซึ่งสะท้อนถึงมุมมองของผู้สื่อข่าวที่เข้าใจถึงประเด็นที่ “ละเอียดอ่อน” ในสังคมไทย ในขณะเดียวกันสื่อที่ “เป็นทางการ” อย่าง เวียดนามเน็ต และ เวียดนาม เซิน ต่างให้พื้นที่ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ในไทยน้อยกว่า สื่อสองฉบับแรกแต่การนำเสนอข่าวสะท้อนมุมมองของทางการเวียดนามได้อย่างชัดเจนกว่าสื่อสองฉบับแรก

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสนใจว่าสื่อหนังสือพิมพ์ทั้งสี่ฉบับที่นำมาศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ต่างเน้นการนำเสนอผลกระทบอันเกิดจากการเผชิญหน้าทางการเมืองของไทย และมีมุมมองที่ “เป็นลบ” ต่อการชุมนุมประท้วงหรือต่อต้านอำนาจรัฐทั้งที่เกิดจากกลุ่มของคนเสื้อเหลืองหรือเสื้อแดง และสื่อส่วนใหญ่ของเวียดนามมองเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองไทยว่าเป็นการเผชิญหน้ากันระหว่างเมืองและชนบท เช่น บทวิเคราะห์ของหนังสือพิมพ์ เวียดนาม เซิน ระบุว่าปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองของไทยเกิดจากประชาชนยากจนตามชนบทโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางภาคเหนือสนับสนุนอดีตนายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร ในขณะที่ในกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของอำนาจประกอบไปด้วย ชนชั้นสูง ทหาร ชนชั้นกลาง และประชาชนทั่วไปต่างมีท่าทีเป็นปฏิปักษ์กับอดีตนายกฯ ทักษิณ (“Hỗn loạn tại Thái-lan, ít nhất 70 người bị thương” (การจลาจลที่กรุงเทพฯ อย่างน้อยคนเจ็บ 70 คน) Nhân Dân, 13/04/2008)

เช่นเดียวกันในเว็บไซต์ของ เวียดนามเน็ต แห่ง เคว (Hanh Khuê) ได้วิเคราะห์มูลเหตุของความขัดแย้งทางการเมืองไทยว่ามาจากความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบท และช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวย และได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับประชาธิปไตยในประเทศไทย ดังนี้

ปี 2006 มีการชุมนุมขับไล่นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นคือทักษิณ ด้วยสาเหตุที่ชนชั้นสูงในเมืองกล่าวว่า ทักษิณเป็นเผด็จการ คอร์รัปชัน ปิดกั้นเสรีภาพของสื่อมวลชนกดขี่ชาวมุสลิมซึ่งอาศัยอยู่ทางใต้ของประเทศในขณะเดียวกันประชาชนผู้ยากไร้จำนวนมากในชนบทกลับชื่นชมในนโยบายทางเศรษฐกิจที่ช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของพวกเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเขาใช้เงินของรัฐบาลแจกจ่ายให้แก่พื้นที่ยากจน เป็นเหตุให้เขาชนะการเลือกตั้งถึงสองครั้ง...ด้วยเหตุนี้ จึงปรากฏให้เห็นถึงปัญหาพื้นฐานของประเทศ นั่นคือความขัดแย้งระหว่างคนรวยในเมืองและคนยากจนในชนบท หลังจากที่ถูกทักษิณถูกโค่นล้ม ได้มีการเลือกตั้งตามแบบประชาธิปไตยขึ้นช่วงปลายปี 2007 ตัวทักษิณไม่ได้สมัครเลือกตั้ง แต่พรรคของเขากลับยังได้รับชัยชนะเพราะคนส่วนใหญ่ซึ่งเป็นคนจนสนับสนุนเขา... ถ้าความหมายของ “ประชาธิปไตย” คือ อำนาจของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังที่ประธานาธิบดี อับราฮัม ลินคอล์น ได้พูดไว้ แล้วเหตุใดเล่าที่พรรคการเมืองและฝ่ายสนับสนุนทักษิณซึ่งชนะการเลือกตั้งถึงสามครั้งแต่กลับไม่ได้ครองอำนาจ ด้วยเหตุนี้กระมังพวกเขาถึงได้ยังคงต่อสู้ต่อไป และความเจ็บปวดของกรุงเทพฯ ในยามนี้ก็เป็นเพียงระยะเวลาแห่งความเจ็บปวดก่อนมีพายุเข้าโหมกระหน่ำ

(“Thái Lan: Khoảng lảng trước cơn bão” (ประเทศไทย: ความเจ็บปวดก่อนช่วงมรสุม) Vietnamnet, 21/04/2009)

การวิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองของไทยด้วยกรอบความคิดเรื่องเมือง-ชนบท และปัญหาชนชั้นนั้นสอดคล้องกับการสร้างประวัติศาสตร์

ยุคใหม่ของเวียดนามที่เน้นการต่อสู้ทางชนชั้นและให้ความสำคัญกับชนชั้นชาวนาและกรรมาสีพในฐานะที่เป็นเสาหลักของการปฏิวัติตามแนวคิดสังคมนิยม และในช่วงของการรณรงค์สร้างสังคมใหม่แบบสังคมนิยม ในช่วงทศวรรษที่ 1960 นั้น เวียดนามให้ความสำคัญกับชนบทมากเนื่องจากเป็นฐานของการสร้างระบบคอมมิวนิสต์และฐานการผลิตที่สนับสนุนเสบียงให้แก่กองทัพในการทำสงครามสู้รบกับอเมริกา ส่วนชนชั้นกลางและนายทุนนั้นมักมีภาพลบในสังคมเวียดนาม ดังนั้น น้ำเสียงของ แห่ง เคว (Hanh Khuê) ที่สะท้อนความรู้สึกไม่เอียงไปทางเห็นอกเห็นใจกลุ่มเสื้อแดงที่ชูบทบาทชนชั้นรากหญ้าในฐานะแนวร่วมสำคัญจึงไม่น่าแปลกใจแต่อย่างใด เพราะการวิเคราะห์ดังกล่าวสอดคล้องกับประสบการณ์และวาทกรรมทางประวัติศาสตร์ที่คุ้นเคยกันเป็นอย่างดีในสังคมเวียดนาม (ดูเพิ่มเติมใน Kim N.B. Ninh, 2002)

นักวิเคราะห์ที่จับกระแสความเปลี่ยนแปลงในเวียดนามต่างมองว่าเวียดนามเป็นประเทศที่มีความขัดแย้งในตนเอง หรือเป็นหนึ่งในประเทศแต่มีสองระบบ กล่าวคือระบบเศรษฐกิจเป็นแบบตลาดเสรีและระบบการเมืองเป็นแบบสังคมนิยมภายใต้การปกครองของพรรคการเมืองเดียว แต่การขยับเข้าใกล้ระบบทุนนิยมนั้นจำเป็นที่จะต้องมีการปรับระบบโครงสร้างทางการเมืองให้เป็น “ประชาธิปไตย” มากยิ่งขึ้น แต่กระนั้นก็เห็นได้อย่างชัดเจนว่ารัฐบาลเวียดนามพยายามที่จะชะลอกระบวนการเปิดประเทศให้เป็นไปอย่างระมัดระวัง เพื่อให้กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมืองของเวียดนามมีลักษณะแบบ “วิวัฒนาการ” (evolution) มากกว่าที่จะเป็นแบบการปฏิรูป หรือการปฏิวัติ (revolution) ในขณะเดียวกันก็มีการประเมินกันว่าในกระแสของโลกาภิวัตน์ การเข้ามาของทุนต่างชาติ การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร หรือเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นนั้นอาจมีผลกระทบต่อการบริหารงานของพรรคคอมมิวนิสต์ (Pierre, 2000: 69-86)

เหตุผลประการหนึ่งที่รัฐบาลเวียดนามพยายามเน้นย้ำเสมอ คือ ความมั่นคงของรัฐและการเป็นประเทศที่มีความสงบสุขปราศจากความขัดแย้งทางการเมือง ดังนั้น หากการรายงานข่าวคือการบรรยายข้อเท็จจริงอันประกอบไปด้วย เรื่องเล่าหรือเรื่องราวที่เกิดขึ้น วิธีการเล่าเรื่องหรือรายงานผู้เล่าเรื่องผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง

และผู้ฟังหรือผู้รับสาร (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2551: 382) ผลประโยชน์ประการหนึ่งจากการที่หนังสือพิมพ์เวียดนาม (ผู้เล่าเรื่อง) จะได้จากการรายงานข่าวเกี่ยวกับความขัดแย้งทางการเมืองของไทยเพื่อส่งผ่านไปยังผู้อ่านชาวเวียดนาม (ผู้รับสาร) คือ บทเรียนจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากความเห็นที่หลากหลายของความแตกต่างของกลุ่มการเมืองต่างๆ กัน แม้ว่าหนังสือพิมพ์ในเวียดนามได้รายงานเหตุการณ์ทางการเมืองไทยจากแง่มุมที่แตกต่างกัน แต่สิ่งหนึ่งที่สะท้อนผ่านการรายงานของหนังสือพิมพ์ทุกฉบับคือต่างนิยามสิ่งที่เกิดขึ้นในประเทศไทยว่าเป็น ความจลาจล ความวุ่นวาย หรืออีกนัยหนึ่งคือความล้มเหลวของระบบประชาธิปไตยหรือการมีเสรีภาพที่ไม่อาจกำหนดให้อยู่ในขอบเขตอันสมควรได้ทั้งนี้ มีเป้าหมายสำคัญคือเพื่อตอกย้ำถึงแนวคิดในการสร้างไว้ซึ่งระบบการเมืองแบบพรรคเดียวและเสรีภาพที่อยู่ในขอบเขตอันสมควรของสังคมเวียดนาม

บทสรุป

จากการศึกษาภาพความขัดแย้งทางการเมืองไทยในสื่อเวียดนามที่ได้นำเสนอไปแล้วนั้น สามารถสรุปประเด็นหลักที่ได้จากการค้นคว้าวิจัย ดังนี้

ภาพความขัดแย้งทางการเมืองไทยในทัศนะของสื่อเวียดนามนั้นนอกจากสะท้อนการรับรู้และความเข้าใจของสื่อเวียดนามและสังคมเวียดนามต่อเหตุการณ์การเมืองไทยแล้ว วิธีการนำเสนอข่าวของสื่อเวียดนามยังสะท้อนค่านิยมและอุดมการณ์หลักในสังคมเวียดนามด้วย เช่น แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การรายงานข่าวเหตุการณ์การเมืองไทยของสื่อเวียดนามนั้นตั้งอยู่บนความสนใจที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก เช่น เหตุการณ์ประท้วงในประเทศไทยมีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของเวียดนามในมิติใดบ้าง

การวิเคราะห์เหตุการณ์การเมืองไทยของสื่อเวียดนามนั้นแม้จะทำการประเมินระดับและตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นหลัก แต่บทวิเคราะห์บางส่วนได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์และแนวคิดหลักทางการเมืองของเวียดนามที่มักให้ความสำคัญกับแนวคิดเรื่องชนชั้นจาก

กรอบแนวคิดของมาร์กซิสต์ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มาจากชนชั้นล่าง และการให้ความสำคัญกับความขัดแย้งระหว่างเมืองและชนบท

กล่าวโดยสังเขป การนำเสนอข่าวของสื่อออนไลน์ของเวียดนามสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองไทยที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมา นั้นไม่เพียงแต่สร้างผลกระทบต่อประเทศไทย ทั้งในส่วนของความเสียหายทางเศรษฐกิจและผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศโดยรวม หากแต่การชุมนุมประท้วงทางการเมืองของไทยยังได้ส่งผลกระทบต่อ “แรงกระเพื่อม” ไปยังประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่รอบข้างประเทศไทย รวมทั้งกรณีของประเทศเวียดนามด้วย

หนังสืออ้างอิง

ภาษาไทย

- กาญจนา แก้วเทพ. (2552). **สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- _____. (2549). **ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา**. กรุงเทพฯ: เอดิสันเพรสโปรดักส์.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2551). **ภาษากับการเมือง/ความเป็นการเมือง**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ัญญาทิพย์ ศรีพนา. (2550). **นโยบายการต่างประเทศของเวียดนามหลังปี 1986 กรณีนโยบายของเวียดนามต่อไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

ภาษาเวียดนาม

- Phan Quang. (2005). **Nghề Báo Nghiệp Văn**. Hanoi: NXB Thông Tấn.
- Trần Tiến Duẩn. (2006). **Nghề Báo Nghề Ngụy Hiếm**. Hanoi: NXB Thông Tấn.
- Vũ Dương Ninh. (Ed.). (2004). **Việt Nam – ASEAN quan hệ đa phương và song phương**. Hanoi: NXB Chính Trị Quốc Gia.

ภาษาอังกฤษ

Kim N.B. Ninh. (2002). **A World Transformed: The Politics of Culture in Revolutionary Vietnam, 1945-1965**. Michigan: The University of Michigan Press.

Pierre, Andrew J. (2000). Vietnam's Contradictions. **Foreign Affairs**. Vol. 9 (Nov. – Dec.), 69–86.

เว็บไซต์

www.vnn.vn

www.nhandan.org.vn

www.tuoitre.com.vn

www.thanhvien.com.vn

www.tienphong.com.vn

www.bangkokbiznews.com